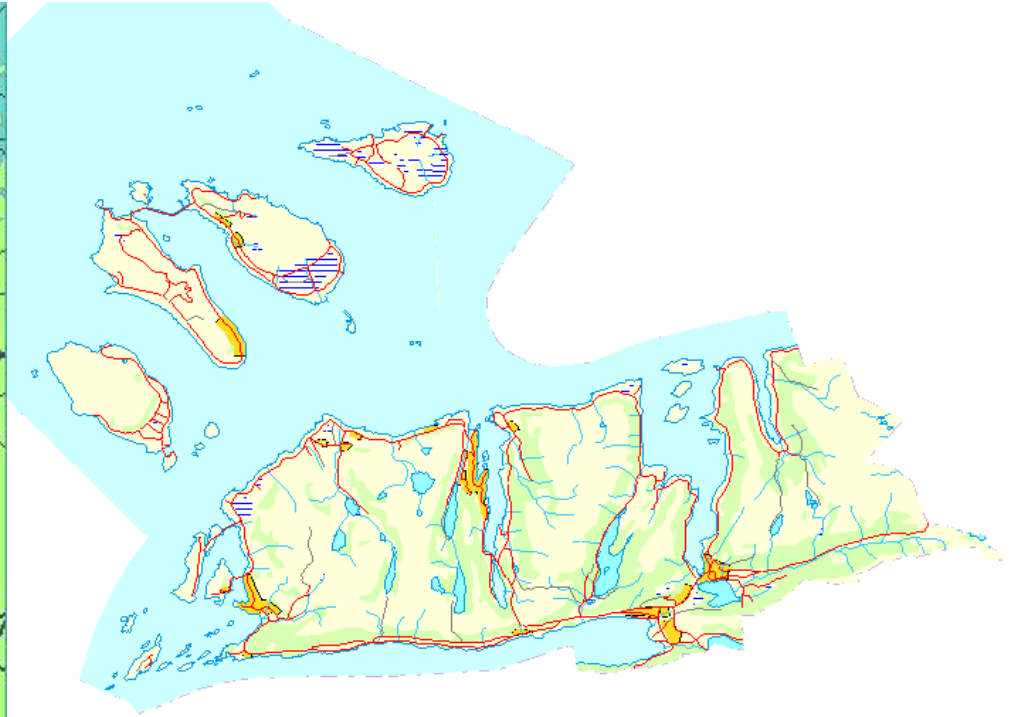

Mangfold gir muligheter
Gardermoen 3. juni 2013
Guttorm Ulla

Arbeid i partnerskap

- Kommune, skule, næringsliv - 1995
- Haram Innovasjonsstudio
 - Næringsavdeling og iverksettingsorgan for kommunen
 - Næringsforening for bedrifter
 - Etablert 2005
 - 2 tilsette

Industrikommune med ca 9000 innbyggjarar – ca 50% industrisysseletting

- Maritim
- Marin
- Fisk

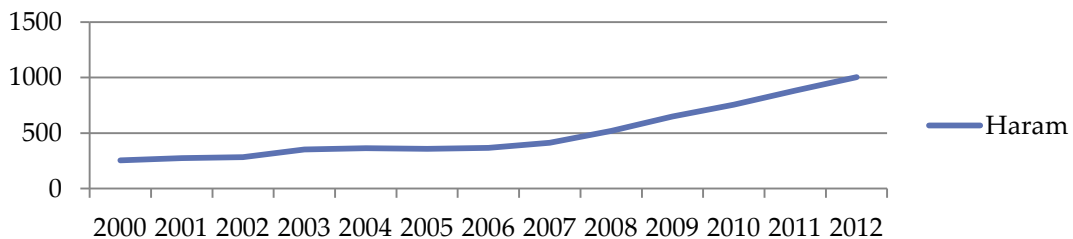
Utfordring

- Kompetanse
- Attraktivitet
- Arbeidsinnvandring

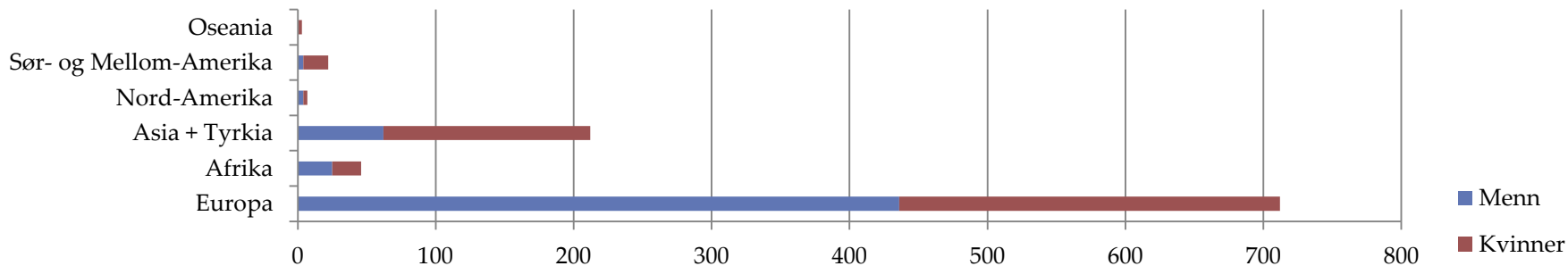
Innvandring til Haram

Talet på innvandrere i Haram 2000-2012

Folketal 2013 9020
 Innvandrere 1251(+5)
 13,9 %

Innvandrere i Haram 2012

	Europa	Afrika	Asia + Tyrkia	Nord-Amerika	Sør- og Mellom-Amerika	Oseania
■ Menn	436	25	62	4	4	0
■ Kvinner	276	21	150	3	18	3

Historikk

- Flyktningekontoret
- Frivilligsentralen
- Mangfaldsfestivalen i 2009
- Kronprinsbesøket 2011

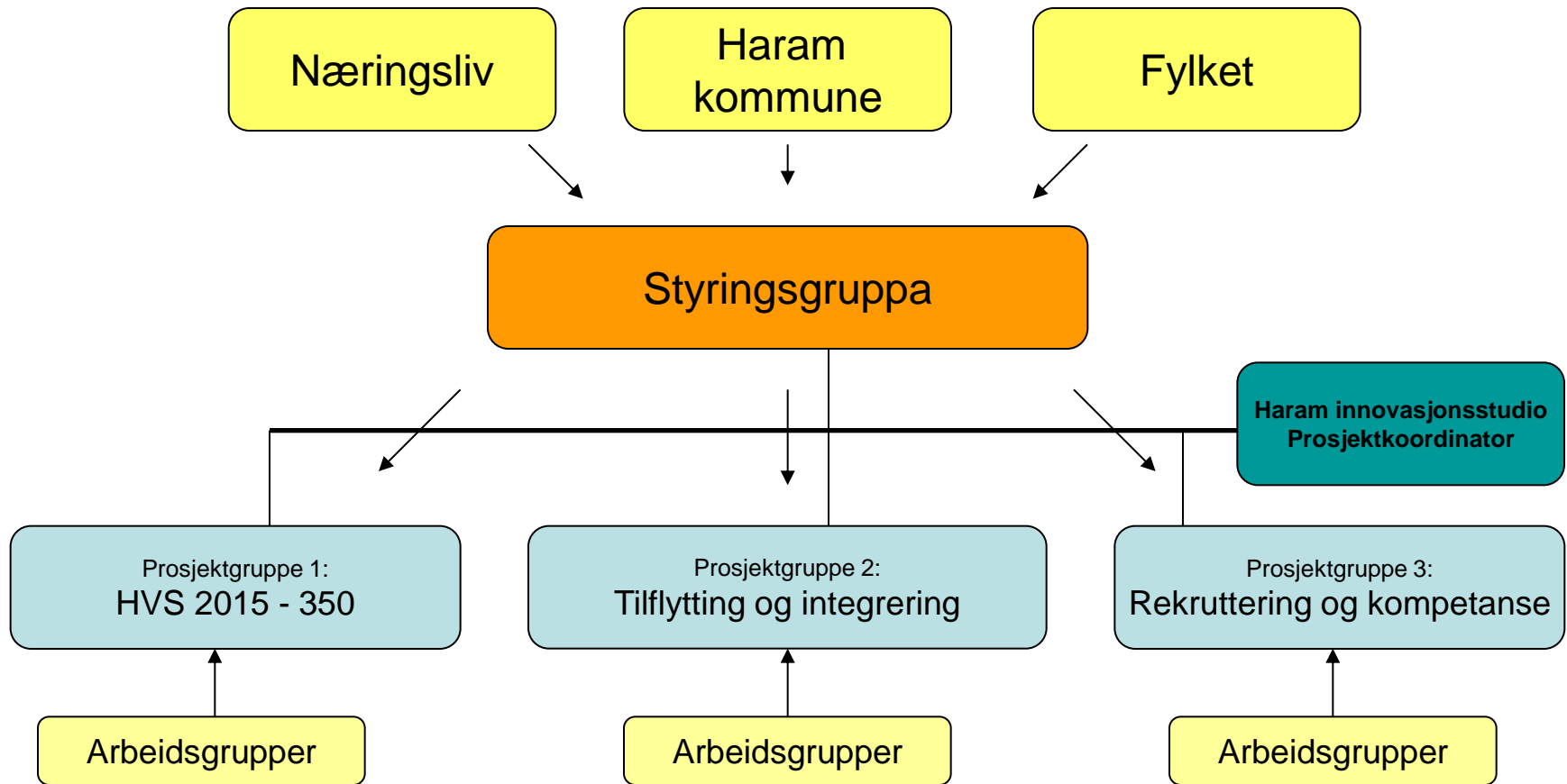

Planprosessar

- Strategiplan 2007 – 2017
- Programområde
- Partnerskapet / Haram Innovasjonsstudio
 - 2009
 - KompetanseHaram 2015
 - Samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune

Organisering av KompetanseHaram 2015

Tilflytting og integrering

- **Prosjektgruppa:**

- Vebjørn Krogsæter (kommunestyrerepr. Haram kommune)
- Andrea Gergelyova (fabrikksjef H – produkter Haramsøy)
- Else Karin Æsøy (HR manager STX Europe Søviknes)
- Elin - Grete Vatnehol (dagleg leiar Haram Frivilligsentral)
- Sigrid Eidsvik (NAV)
- Guttorm Ulla (dagleg leiar Haram Innovasjonsstudio)
- Kenneth Ulla (prosjektkoordinator)

Tilflytting og integrering

- Velkomstbrev
- Kurs språk integrering
 - Språktrening med lokale tema og med deltaking på lokale arenaer

- Heimesida til Haram kommune www.haram.kommune.no

Erfaringar

- Behov for heilheitleg tenking og handling
- Involvere arbeidsgjevarar og lag/organisasjonar
- Klarer seg med engelsk på jobb?
- Relativt lave ferdigheiter etter fleire år i Haram
- Positiv erfaring med munnleg språktrening kombinert med integrering
 - Lokale tema belyst ved eksterne eller ved besøk (skule, arbeidsliv, 17. mai, bibliotek, lokalavis, dugnad, lag/organisasjonar, kulturhuset...)
 - Munnleg øving – oppgåver og tankekart etterpå
- Relevans i språkopplæringa
- Ingen lærer norsk utan øving....
- <http://sprakbrattvag2013.blogspot.no/>

Vidare arbeid

- Lage ein modell for arbeidet
- Implementering av tiltak utvikla i prosjekt
- Involvering av arbeidsgjevarane
- Involvering av lag/organisasjonar
- Involvere personar frå innvandrargruppa
- Deltaking i forskingsprosjekt

Norsk institutt for by- og regionforskning har fått prosjektet "The multiethnic rural community: Exclusion or inclusion of immigrants?" fra Forskningsrådet. Prosjektet skal gjennomføres i perioden 2012-2016.

